Jaro 2. Junio, 1921. Numero 8.

BULGARA ESPERANTISTO

ABONPAGO:
por Bulgarlando 20 levoj
por fremdlando 2sm(5fr)
Aparta numero 15 sd.

Monata organo de la
Bulgara Esperantista Societo.

АБОНАМЕНТЪ:
за България 20 лева
за странство 2 см(5фр.)
Отдѣленъ брой 3 лева

Живъ или мъртавъ езикъ?

Възможно ли е да се **създаде** по изкуственъ начинъ езикъ? — Съ този въпросъ свѣтътъ посрещна Есперанто, когато той се появи. И мнозина отсѣкоха: Не, такъвъ езикъ е невъзможенъ.

Минаха години. Есперанто не изчезна. Днесъ той се говори и пише по цѣлото земно кълбо; въ всички кѫтчета на земята има хора, които си служатъ съ него. Всѣка година хиляди хора отъ разни страни се събиратъ на универсални есперантски конгреси, дѣто се говори изключително на есперанто. Литературата на есперанто е вече доста значителна. Всѣки може да види, стига да има малко добра воля, какъ се прилага езикътъ въ всички отрасли на живота.

И все пакъ намиратъ се хора и днесъ, които се запрѣтватъ да доказватъ, че изкуственъ езикъ е невъзможенъ. И смѣшно и жално става човѣку, като гледа, какъ подобни критици хабятъ врѣме и редятъ фраза слѣдъ фраза, за да докажатъ, че не може да сѫществува това, което сѫществува, което е дѣйствителность.

Въ недоумѣние застава човѣкъ: какво искатъ да кажатъ подобни опоненти: **че ние не говоримъ есперанто? че ние не пишемъ по есперанто? че ние не разбираме това, което четемъ или слушаме по есперанто?**

Обаче, казватъ подобни противници, вие може би си служите съ езика и се разбирате съ него, но този езикъ не може да тече въ говора като живъ езикъ, той не може да изрази чувства, той е вкоченясалъ, мъртавъ езикъ.

И тѣзи хора навѣрно си прѣдставятъ, че когато ние говоримъ есперанто, ние редимъ съ запъване дума по дума, че това е просто едно мѫчително комбиниране на фрази, а

който слуша, той се напрѣга пъкъ да разлага дума по дума, за да схване мисъльта. Ако е така, естествено никакво чувство не би могло да се изкаже на такъвъ езикъ, въ който има само сглобяване и разглобяване.

Но ако този човѣкъ види, какъ свободно се разговарятъ помежду си есперантисти отъ разни народности, ако дочуе въ тона имъ вълнение, възторгъ, ако чуе, какъ се смѣятъ говорейки весело по есперанто, какво би трѣбвало да заключи?

Какъ може въ театъръ да се играе драма на есперанто? Какъ може актьоритѣ да говорятъ съ естествена интонация, и тѣхната игра да въздѣйствува на слушателитѣ, ако дѣйствително тукъ имаме единъ муденъ процесъ на редене мъртви думи?

Ние не знаемъ, кой би трѣбвало да постави този въпросъ; пó би подхождало намъ да се зададе той отъ противницитѣ на изкуственъ езикъ, отколкото ние да го задаваме на тѣхъ. И все пакъ фактитѣ сж: на всѣки есперантски конгресъ сж прѣдставяни на есперанто отъ професионални артисти драми, прѣдимно отъ литературата на този народъ, въ чиято страна се събира конгресътъ. Между другото сж играни Шекспировата „Какъ ви се харесва“ и Гьотевата „Ифигения въ Таврида“. На осмия универсаленъ конгресъ (Краковъ, 1912) се игра и операта „Халка“ на есперанто.

Трѣбва да заключимъ, че има нѣщо невѣрно въ прѣдпоставкитѣ на тѣзи критици, щомъ изводитѣ имъ противорѣчатъ на дѣйствителностьта:

А въ сжщность единъ процесъ на анализиране и синтезиране се извършва винаги въ съзнанието на този, който говори или слуша чуждъ езикъ. Този процесъ е по-бавенъ въ началото, а съ врѣме, като свикне човѣкъ, процесътъ на разбирането вече е мигновенъ, разлагането и вникването въ изказа става едновремено съ говора. Това не взиматъ подъ внимание тѣзи, които твърдятъ, че международниятъ езикъ ще си остане единъ мъртавъ сборъ отъ условни знаци, безъ да може да функционира като езикъ, — и затова тѣхното заключение излиза невѣрно. Освѣнъ туй, нима този аналитико-синтетиченъ процесъ не е постоянно явление при изучаването на кой и да е чуждъ езикъ? Даже мудностьта въ говоренето и разбирането въ естественитѣ езици — говоря за случаи, когато се учи чуждъ езикъ — е много по-дълготрайна; въ такъвъ езикъ ученикътъ не може тъй лесно да се отпусне и да комбинира самъ нови форми и фрази по аналогия на заученитѣ, защото многото изключения и неправилности не му позволяватъ да се осланя на естествената аналогия. А тъкмо въ есперанто правилностьта, аналогичностьта подтиква говорителя да твори нови изрази, безъ запъване, много по-скоро, отколкото у другитѣ езици.

Есперанто е мъртавъ езикъ — заявяватъ опонентитѣ. — Нѣма животъ въ него.

Мъртавъ езикъ? — Нека видимъ, що е живъ и що е мъртавъ езикъ.

Да вземемъ граматикитѣ на нѣколко езика. Ето ви нѣколко форми отъ разни езици: *homini, à l' homme, dem Menschen, to the man. человѣку, на човѣка, al la homo.* Кажете, безъ да обръщате внимание на това, отъ кой езикъ е взета дадена форма, коя измежду всички ви се вижда по-жива или по-мъртва отъ другитѣ? Всички изглеждатъ еднакво живи или мъртви, нали? — Явно е, че езикътъ не живѣе въ граматиката.

Тогава въ рѣчника? Но дали *scribere* е по-жива или пъ-мъртва отъ *écrir*, или отъ *schreiben, to write, писать, пиша, skribi*?

Трѣбва слѣдователно да търсимъ на друго мѣсто живостьта на езика.

Обикновено наричатъ латинския, както и всички езици, които не се говорятъ вече, мъртви. Вземете обаче Виргилия, Хорация, Овидия — ако владѣете латинската граматика и словарь—не чувствувате ли вие живата мисъль и чувството на тѣзи писатели? Мъртавъ ли е латинскиятъ езикъ въ тѣзи творения?

Докато търсимъ езика само въ граматиката и въ рѣчника, езикътъ е още мъртавъ. Потърсимъ ли го въ говора, въ съчиненията — тамъ намираме живия езикъ, тамъ той оживѣва и почва да говори на душата ни, да буди образи и чувства, тамъ долавяме тѫгата, радостьта, вълнението, плача, смѣха, възторга на човѣка.

Кой вдъхва душа на езика, кой оживява мъртвия материялъ, който намираме въ граматикитѣ и рѣчницитѣ? — **Човѣкътъ.** И само той. Човѣшката душа — това е душата на езика. И докато има хора да говорятъ единъ езикъ, да влагатъ въ него своята мисъль, своето чувство — до тогава и този езикъ не ще бѫде мъртавъ.

Живъ езикъ е есперанто, защото милиони му вдъхватъ своята душа, защото милиони изказватъ чрѣзъ него своитѣ мисли, своитѣ чувства, своитѣ радости, своитѣ скърби.

И ако нѣкой иска да знае, дали есперанто е живъ езикъ, нѣма да разбере това по есперантската граматика или по есперантския рѣчникъ. Другадѣ трѣбва да търси той това: въ есперантския животъ, въ есперантската книга.

Ат. Д. Атанасовъ

Консерваторската мисъль упорито доказва, че Есперанто е утопия. Живата, закономѣрно развиваща се дѣйствителность, безъ да бърза, винаги по-рѣшително отблъсва аргументитѣ на консерваторитѣ.

. . . . Днесъ единъ единственъ международенъ езикъ е необходимъ на човѣчеството повече отъ когато и да е по-прѣди.

. . . . Може ли да се отрече, че езикъ, единъ за всички, ще даде силенъ тласъкъ на процеса на културния развой?

Максимъ Горки.

Hristo Botev.

En jaro 1876 la 2. de junio (20. de majo, m. st.) sur la Balkana supro Volat en la ĉirkaŭaĵo de l'urbo Vratca, turka kuglo trapikis la frunton de la bulgara poeto-revoluciulo Hristo Botev.

Pasis nur kvar jardekoj — lia vivo jam fariĝis preskaŭ legendo, lia nomo — standardo.

Lia vivo - mallonga vivo, pasigita en la bulgara, en la rusa, en la rumana landoj, ĉie netolerata, malpaca spirito, malkvietiganta la trankvilemajn filistrojn, pelata, portanta la fajron de sia amo kaj de sia malamo.

Disĉiplo de la rusaj verkistoj en la lasta parto de l'19-a jarcento, li restis kun tia kredo—jen socialista, jen anarkiista—dum sia tuta vivo.

Li mortis en batalo por libero. Lia vivo kaj lia morto restis mire fidelaj al liaj kantoj.

Lia poezia trezoro konsistas nur el **dudek** versaĵoj. En ili—animo-abismo.

Forta amo al la suferanta kaj humiligita popolo. Amo al la tuta homaro. Amo al la naturo. Sopiro al la vivo de l'arbaraj reĝoj — la „hajdutoj“. Terura malamo kontraŭ ĉiu premanto de la popolo, ĉu fremdulo, ĉu bulgaro. Malestimego al la falsaj patriotoj. Mokemo al la pacaj kaj neribelemaj spiritoj. Sonoj de maldolĉa senreviĝo, de malico. Emo renversi la tutan mondon, venĝi al la tiranoj kaj savi la mizerulojn. Korŝirantaj paroloj al la patrino pri perdita juneco kaj pri vivo detruita. Vortoj, plenaj je malico kaj bedaŭro al la unua amatino, kiu delogis lin de la vera vojo, kaj kiun li vokas aŭdi „kiel ploras malriĉuloj kaj kiel la arbaro kantas“ . . .

Jen kiaj sonoj plenigas la malgrandan kvanton da versaĵoj: abundo de pensoj kaj sentoj de suferinta animo.

— — — — — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — — —

Ĉiun jaron multego el la juna generacio de l' bulgara popolo pilgrimas al la sankta loko, kie finiĝis la vivo de l' amata genia poeto — kaj liaj kantoj, kantataj de la tuta popolo jam delonge, ekportiĝas kun ĉiam pli kaj pli granda forto tra la montaro de l' maljuna Balkano, kie estas ilia hejmo.

At. D. Atanasov.

HAĜI DIMITRO.

HRISTO BOTEV.

Vivas li, vivas . . Sur la Balkano
en sang'dronanta kuŝas kaj ĝemas
vundita bruste juna bandano —
profunda vundo la korpon premas.

Pafilo ŝtala jene vidiĝas,
rompita sabro flanke... li svenas...
Krepuska vido; kapo skuiĝas, —
la tutan mondon buŝo malbenas.

Li kuŝas. . . Kaj elsupre sen fino
suno haltinta brilas kolere,
en kampar' kantas juna sklavino,
kaj sango pli elfluas libere.

Rikolto estas. . . kantu, popolo,
malgaje! kantu, fratoj, kaj ploru!
En sklava land' pereos en solo
bravul'... sed, mia kor', ne doloru!

Ja kiu falas por la Libero,
mortas neniam! Pro li ekploras
naturo, besto, nubo kaj tero
kaj bardoj mira-kante lin gloras.

Lin subombrigas aglo fiera,
la vundon lekas lupo—kunfrato,
falko fortika — birdo libera —
apude ankaŭ zorgas pri frato.

Vespero venas, luno ekbrilas,
surŝutas steloj foron ĉielan,
blovetas vento, arboj babilas,
Balkano kantas kanton ribelan.

Feinoj en blankaĵo irflue
komencas kanton — jen proksi-
[miĝas,
surpaŝas verdan herbon senbrue
kaj al vundito venas, sidiĝas.

Jen unu lin karesas facile,
sur vundon dua herbojn surmetas,
je lipoj tria kisas subtile . . .
li ŝin rigardas — ŝi nur ridetas.

Fratino, diru, diru la sorton
de Karaĝa' kaj bando fidela,
ho diru—poste sendu la morton,
min poste prenu morto la stela..

Feinoj aŭdas lian deziron,
Ĉielon ili flugas kantante,
flugadas en la vastan efiron,
de Karaĝa' spiriton serĉante.

Jam mateniĝis... Sur la Balkano
venenan vundon lupo lekadas,
trankvile dormas juna bandano,
kaj suno ree brilas, briladas . . .

Trad. **Ivan Dobrev.**

Наши учени и писатели за Есперанто.

Нашиятъ отличенъ съмишленикъ Ив. Х. Кръстановъ е ималъ щастливата идея прѣди нѣколко години да се отнесе до мнозина отъ нашитѣ учени и писатели и ги запита, какво мислятъ по въпроса за международенъ езикъ. Тѣхнитѣ мнѣния той е събралъ и ще ги издаде въ особенъ №-ръ на редактираната отъ него Bulgara Esperanto-Biblioteko.

Той имà любезностьта да ни прати нѣкои отъ тия мнѣния, на които ние ще дадемъ съ най-голѣмо удоволствие мѣсто въ органа.

Редакцията.

Проф. Д-ръ М. Арнаудовъ.

Въпросътъ за увеждането на единъ всеобщъ спомагателенъ езикъ ме е занимавалъ дълго, и моето мнѣние е било всѣкога благоприятно. Не блѣнъ на фантасана глава, а твърдѣ реална придобивка означава опитътъ на Д-ръ Заменхова да изнамѣри единъ такъвъ езикъ, годенъ за изучване и чуждъ за многото недостатъци на живитѣ и мъртвитѣ езици. Въпрѣки враждата между народитѣ, въпрѣки обичьта на всѣкого къмъ неговото родно слово, спомагателниятъ езикъ ще се наложи така, както сѫ се наложили признатитѣ като благодать международни срѣдства за съобщаване и разбиране. Защо да споримъ възможенъ ли е той? Нали вече той сѫществува и толкова свѣтъ си служи тъй успѣшно съ него?

Касае се само за това, да се направи употрѣбата му още по широка, за да се постигнатъ по-скоро голѣмитѣ облаги, що съ право се очакватъ.

М. Арнаудовъ

Професоръ въ Софийския Университетъ.

Страница за нови есперантисти.

Mi volas legi — искамъ да чета.
Mi volas, ke vi legu — искамъ да четешъ (искамъ, щото ти [да четешъ)
Mi volas, ke li (ŝi, ĝi) legu — искамъ той (тя, то) да чете.
Mi volas, ke ni legu —искамъ да четемъ.

Ci volas legi — искашъ да четешъ.
Ci volas, ke mi legu — искашъ да чета.
Ci volas, ke li (ŝi, ĝi) legu — искашъ той (тя, то) да чете.

Ĉu vi deziras, ke ni laboru pli diligente? — Mi volas, ke vi estu ĝentilaj. -- Ni deziris, ke ŝi venu. — Li ne volis, ke ŝi vidu lin. — Ili deziris, ke mi rakontu fabelon. — Ĉu vi ne volos, ke li vizitu vin?

Labor**anta** — работящъ, който работи.
Labor**inta** — работилъ, който е работилъ.
Labor**onta** — който ще работи.

— anta = kiu — as; — inta = kiu — is; — onta = kiu — os.
Sidanta homo = homo kiu sidas.
Veninta knabo = knabo kiu venis.
Deklamonta knabino = knabino, kiu deklamos.

Trinki — пия.
Какъвъ е този, който ще пие (който се гласи да пие)? А този, който пие сега? А този, който е пилъ?

Формитѣ, които се образуватъ съ окончания anta, inta, onta, се наричатъ дѣйствителни причастия.

Legata — когото (която, което) четатъ.
Legita — четенъ (а, о), когото (която, което) сѫ чели.
Legota — когото ще четатъ, който прѣдстои да бѫде [четенъ.

Homo, kiu skribas estas skribanta homo; la letero, kiun skribas la homo, estas skribata letero. — Homo, kiu skribis hieraŭ, estas skribinta homo; la letero, kiun li skribis, estas skribita letero. — Homo, kiu skribos, estas skribonta homo; la letero estas skribota.

Kiu estas la deklamonta knabo?—La knabo, sidanta dekstre, estas deklamonta. — Montru en la libro la deklamotan versaĵon! — Jen vidu la deklamotan versaĵon. — Ĉu tiu estas la deklaminta knabo? — Jes, tiu knabo estas deklaminta. — Mi legis la deklamitan versaĵon. — Mi ne povas vidi la deklamantan knabon. — Nu, vi nur aŭdos la deklamatan versaĵon.

DIVERSAĴOJ.

Amerikane.

La vagonaro rapide flugas. En kupeo de unuaklasa vagono sidas: maljunulo, fraŭlino (lia filino) kaj juna viro.

La unua stacio.

La juna viro: Sinjorino, Vi ne estas edziniĝinta? — Ne. — Vi plaĉas al mi. — Vi same al mi. — Ĉu Vi konsentas edziniĝi je mi? — Jes. — Mi parolos kun sinjoro Via patro.

La dua stacio.

— Estimata Sinjoro, Via filino plaĉas al mi. — Kaj Vi al ŝi? — Same. — Bone, mi tuj venigos pastron: li sidas en la apuda kupeo.

Okazas la geedziĝa ceremonio.

La tria stacio.

— Ni restas ĉi tie: mi kaj mia edzino, Via filino. — Benu Vin Dio, miaj karaj gefiloj.

La maljunulo restas sola en la kupeo. La vagonaro ekmoviĝas. Subite la maljunulo salte leviĝas kaj rapidas al la fenestro: He, he, sinjoro, — li krias — he, kara bofilo! Mi forgesis demandi Vin, kia estas Via nomo.

Kato, parolanta Esperanton.

Strange, ĉu ne? Volu nur aŭdi. — Venante hejmen, sidis sur mia skribotablo nia kato. Mi diris al ĝi: „ĉu vi ne volas foriri?“ Tamen ĝi ne moviĝis. Donante al ĝi frapon, mi diras: „ĉu vi aŭdas?“ „Mi-aŭ-das, mi-aŭ-das . . .“

Aŭdis: **Margarethe Iv. Krestanoff.**

Tra la mondo.

Австрия. Въ *Graz* българи студенти сѫ основали българска есперантска група съ цѣль да пропагандиратъ между находящитѣ се тамъ (повече отъ 300 души) учащи се. Споредъ свѣдѣния групата ще се присъедини къмъ Бълг. Есп. Дружество.

Англия. Авторитѣ на „Creative Revolution“ Eden и Cedar Paul, изучаватъ Есперанто. Въ готвения отъ тѣхъ новъ трудъ тѣ ще разгледатъ въпроса за международния езикъ, съ цѣль III Интернационалъ да разрѣши практически въпроса.

Секцията на комунистическата партия въ южни *Salfort* (до Манчестеръ) е възложила на г. Philip Zisher да прѣподава Есперанто на членоветѣ на секцията.

Германия. Въ *Freiburg* управлението на народното више училище (прѣдсед. зоолога г. Speman) е рѣшило да въвъде прѣподаването на Есперанто отъ идущото зимно полугодие.

Естония. Министерството Нар. Просвѣта е помолило есперантската организация да му даде свѣдѣния за движението.

Русия. Получени вѣсти потвърдяватъ, че есперантиститѣ трѣскаво работятъ, бидейки на много мѣста щедро подпомагани отъ властьта.

Послѣдниятъ Всеросийски конгресъ на Изкуството е приелъ Есперанто за сношенията си.

Правителството на Киргиската Федерат. Република въ Orenburg поддържа всестранно есперантското движение.

Централниятъ Кавказски Еспер. К-тъ е екзамениралъ прѣзъ послѣдното полугодие около 800 души. Силни еспер. организации има въ Анапъ, Армавиръ, Баку, Грозное, Кисловодскъ, Новоросийскъ, Сочъ, Тифлисъ и мн. др.

Много добрѣ посѣтени курсове за червеноармейци, пощенски и желѣзнопжтни чиновници, се водятъ въ Москва, Петроградъ, Кронщадъ, Саратовъ, Череповецъ, Екатеринодаръ, Пермъ, Барнаулъ, Омскъ, Херсонъ и др. Въ Витебскъ има ул. „Заменховъ“ и „Есперанто“.

Освѣнъ списанията „Espero“ (Петроградъ) и „Movado“ (Кронщадъ), издаватъ се и редъ други еспер. списания: „Bulteno“ (Вятка), „Homela E-sto“ (Хомелъ), „Malgrandeta Bulteno“ (Болховъ) „Araneaĵo“ (Маквейевка) и др.

Въ Херсонъ отдѣлението на комисарството Нар. Просвѣта е отпуснало на еспер. организация 200,000 рубли за уреждане курсоветѣ за подготовка на прѣподаватели.

Швейцария. Въ *Montreux* се е произвелъ изпитъ на курсиститѣ отъ 10-мѣсечния курсъ. Освѣнъ комитета на еспер. група, присжтствувалъ е и бившиятъ министеръ Нарпросв. въ България г. проф. Д-ръ Шишмановъ.

Търговската камара въ *Locarno* е отправила слѣдното писмо до Парижката Търг. Камара:

„По свѣдѣния черпени отъ пресата узнаваме, че Вашата Търг. камара, цѣлейки улесняване на търговскитѣ сношения между разноезичнитѣ народности, е рѣшила да въведе Есперанто въ парижкитѣ търговски училища.

Ние напълно удобряваме и похваляваме рѣшението Ви и се надѣваме, че то ще бжде послѣдвано отъ всички търговски организации въ свѣта.

Съ готовность ние кореспондираме на Есперанто съ всички чуждоезични учрѣждения и фирми и съ силно желание очакваме общото употрѣбление на Есперанто за международни сношения.

Благоволете . . . . "

Чехословашко Информирана за рѣшението на Парижката Търг. камара, Търг. камара въ *Olomouc* е отговорила:

„Въ отговоръ на писмото Ви отъ 26 мартъ н. г. относно въвеждането Есперанто като учебенъ прѣдметъ въ търг. училища, подписаната Търговска Камара Ви извѣстява, че тя напълно ще подпомогне трудовеtѣ и ще поддържа въ облстьта на своята дѣйность прѣподаването на Есперанто, толкова по-охотно, като схваща, че тежкото положение на търговията и борбата на свѣтския пазаръ непрѣмѣнно изискватъ срѣдство за взаимно разбиране; а споредъ компетентни лица, познаващи въпроса езикътъ Есперанто е въ най-виша степень годенъ да бжде езикъ на разбирането."

Напълно благоприятно се отзовали и Търг. Камари въ **Brno** и **Liberec (Reichenberg)**

Франция. Двадесеть и единъ членъ на Френската Академия на Наукитѣ сж подписали слѣдната резолюция.

Подписанитѣ членове на Академията на Наукитѣ, убѣдени, че приемането на спомагателния езикъ Есперанто въ международнитѣ сношения би имало послѣдствия отъ грамадна важность, отъ точка гледище за прогреса на наукитѣ и тѣхнитѣ приложения; че то би позволило излжчването на френската наука отвждъ граница и, чрѣзъ това, интелектуалното влияние на нашата страна,

изразява желание:

1. прѣподаването на този езикъ, **chef d'oevre** на логика и простота, да бжде въведено, поне факултативно, въ официалнитѣ програми на всички учебни заведения;

2. въ международнитѣ конгреси той да бжде приетъ като официаленъ езикъ наравно съ националнитѣ, до момента, когато опитътъ ще докаже, че Есперанто съ пълно право може да бжде единствения официаленъ езикъ въ конгреситѣ;

3. да се обърне вниманието на директоритѣ на научни или технически издателства върху интереса, който би прѣдставила за тѣхъ употрѣбата на тоя езикъ въ тѣхнитѣ издания прѣдназначени за чужбина;

4. отъ сега ученитѣ и хората на изкуството и техниката да се подготвятъ да употрѣбяватъ Есперанто при сношенията си съ своитѣ колеги въ чужбина, а въ послѣдствие имъ съобщатъ, че сж готови да го употрѣбяватъ;

5. да се избере комисия за изработване (попълняне) рѣчници на

Есперанто за чисто научни термини, и да се поканятъ техническитѣ организации да сторятъ сѫщото по своята специалность.

(Слѣдватъ подписитѣ на 21 видни членове на Академията).

Подобни резолюции сѫ взели и важнитѣ организации: *„Асоциацията на държавнитѣ инжинери и инжинеритѣ на общественитѣ работи“* и *„Дружеството на градскитѣ инжинери въ Парижъ“*, които сѫ избрали и особени комисии за Есперанто.

Комитета на Парижкия Панаиръ, твърдѣ благосклоненъ къмъ Есперанто, е отпусналъ *безплатно* два кьошка за есперантската изложба № 728 (Av. de la Motte-Picquet, 5) и № 378.

Пресата печата редъ благоприятни и похвални статии по поводъ въвеждането Есперанто въ търговскитѣ училища: „La journée industrielle“ (7 апр.), „L'Ere nouvelle“ (3 апр.), „L'Avenir“, „Le Commerce et Industrie“, „Les échos de l'exportation“ и мн. др.

Америка. Извѣстниятъ политикъ и партиенъ водитель г. Parley Parker Christensen, кандидатъ за прѣдседатель на Съед. Щати, усърдно изучава и пропагандира Есперанто. При прѣдстоящето си идване въ Европа, той възнамѣрява да посѣти еспер. организации.

Австралия. Състоялиятъ се въ Сидней конгресъ на Australian Workers' Union, голѣма и влиятелна работническа организация, е приелъ резолюция, Есперанто да се въведе въ всички училища.

Япония. Прѣзъ първогодишното си сѫществуване Японската Еспер. Търговска корпорация е влѣзла въ търговски връзки съ 25 страни. Тя кореспондира *само* на Есперанто.

П. А. К-въ.

Esperanto en nia lando.

La № 4 de „Ucilisten Pregled“, organo de la Ministerio de la Publ. Instruado en Sofia, enhavas sufiĉe ampleksan resumon de la Raporto de Sro Krestanov pri la XII. Universala Kongreso de Esp.

Sofia. La kunvenoj de la Sofiaj samideanoj okazas regule ĉiun mardon post la 6-a kaj duono en la unua virina gimnazio.

Karlovo. Post parolado pri Esp. en La Popola Domo, kurso por komunistoj, gvidata de Sro Krestanoff.

La kurso en la gimnazio daŭras ĉe granda entuziasmo. Estas interese konstati, ke post la 5-a leciono la gelernantoj jam povis kompreni humoraĵojn rakontitajn en Esp. kaj kore ridis. Kiu alia lingvo estas tiel facila?

Pleven. Oftaj kunvenoj. Sro Blagoj Penĉev parolis pri la historio de int lingvo, S-ro Vasil Cankov — pri la historio de Esperanto. Dum la Pasko speciala komisio kolektis monhelpon (proksimume 1000 lv.); S-roj Tiŝev, Bardarov kaj Ganev donacis po 50 lv.

Haskovo. Laŭ iniciato de S-ro V. Tenĉev (el Kirĝali) je la 21. de aprilo refondiĝis la esp. grupo „Radio“. Prez. Ilia Mihailov, sekr. Dimo Mihailov.

Kirĝali La soc. „Stelo“ senĉese laboras. La 6-an de majo, okaze la jaran feston de la societo, estis aranĝita granda kaj amase vizitita ĝardenfesto, en kiu oni parolis pri Esperanto, deklamis esperantajn versaĵojn k. a.

Ajtos. La grupo aliĝis oficiale al B. E. S.

Redakcia kesto

Съмишленици! Гответе се за конгреса! На 14 августъ всички въ София!

Поради труднноститѣ при издаване на паспорти, Ц. П. К. на дружеството рѣши да направи постѫпки прѣдъ съотвѣтното Министерство да се направятъ извѣстни улеснения въ това отношение на тѣзи български есперантисти, които ще посѣтятъ универсалния есперантски конгресъ въ Прага Желателно е послѣднитѣ да заминатъ и да се завърнатъ вкупомъ. Всѣки, който иска да се уреди по такъвъ начинъ пѫтуването, нека се обърне къмъ г. Г. Фандъковъ, ул. Есперанто № 1, София (V).

Helpo por B. E. Nia samideano Jeromonaĥo Danail donacis 50 lv. por Bulgara Esperantisto. Ni kore dankas lin.

Adreso de la redakcio: **Centra librejo „Esperanto“**, — Sofia.

Печатница „ОРИЕНТЪ“ ул. Вѣслецъ 7. — София.